

Każdy kojarzy pewnie jak wygląda sala sądowa. Dzięki zadaniom z tej karty pracy, przybliżysz sobie zawody prawnicze i to, czym się zajmują. Poznasz także podstawowe pojęcia takie jak na przykład toga i żabot, dowiesz się więcej o samym procesie, a także poznasz kilka ciekawostek, o których nie każdy słyszał.

ZAWODY PRAWNICZE

ZADANIE 1 - ROZGRZEWKĄ

Maciek wrócił do domu po szkole i usiadł wygodnie na kanapie. Jego tata podał mu gorącą herbatę i włączył telewizor. Pierwsze, co Maciek zobaczył, to sędzię ogłaszającą wyrok 3 lat pozbawienia wolności. Wszyscy obecni w sali sądowej stali. Maciek zwrócił uwagę na to, że najbliższe otoczenie wokół pani sędzi było ubrane w długie czarne szaty. Maciek postanowił zapytać tatę o to.

Twoim zadaniem jest wstawienie następujących słów w wykropkowane miejsce w taki sposób, by udzielić Maćkowi poprawnych odpowiedzi (Uwaga! Jedno słowo podane zostało dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki):

żabot, świadkowie, protokolant, toga, prokuratora, biegły

Maciek: Tato, co to za czarne długie ubrania?

Tata: Profesjonalnie nazywa się to ..... . Prawnicy noszą je tylko w sądzie, na rozprawach takich jak teraz oglądamy. Wywodzi się to z długiej tradycji, zgodnie z którą środowiska prawnicze je noszą.

M: Najbardziej mi się podoba ta z czerwoną fałdką przy szyi.

T: Synu, to nie fałdka tylko ..... . Akurat czerwona należy do oskarżyciela, czyli ..... . Jego zadaniem jest między innymi przygotowanie aktu oskarżenia i dowiedzenie w drodze procesu sądowego winy oskarżonego.

M: A ten pan co siedzi w prawym rogu sali z laptopem i cały czas na nim coś pisze? On ma normalne ubranie.

T: To ....., on rejestruje przebieg całej rozprawy spisując protokół. Nie nosi togi, ponieważ nie jest czynnym uczestnikiem rozprawy.

M: Nie wiedziałem! Ale za to wiem, że ludzie, którzy są wzywani przez sędzię do złożenia zeznań to .....

ZADANIE 2 - UBIÓR

Znasz już kilka podstawowych pojęć ściśle związanych z procesem sądowym i jego uczestnikami. Skupmy się jeszcze przez chwilę na żabotach. Z zadania 1 wiesz już, kto nosi żabot w kolorze czerwonym.

Dopasuj teraz podane kolory do wymienionych zawodów prawniczych: radca prawny, sędzia, adwokat

ZIELONY -

NIEBIESKI -

FIOLETOWY -

WARTO WIEDZIEĆ

Adwokat i radca prawny mają obecnie praktycznie takie same uprawnienia polegające na reprezentowaniu (jako pełnomocnik) klientów przed sądami. Jeszcze do niedawna jedynie adwokat mógł reprezentować oskarżonego w sprawie karnej, obecnie uprawnienie to posiada również radca prawny.

ZADANIE 3 - ŁAWNICY

Wróćmy na chwilę do rozmowy Maćka z tatą. Maćkowi nasunęło się jeszcze jedno pytanie.

M: Tato, a czemu obok pani sędzi siedzi tych dwóch panów? Oni też są sędziami?

T: Nie, synku. Ci panowie to ławnicy. Oni nie są sędziami, a spełniają rolę udziału obywateli w procesie sądowym. Na co dzień wykonują inne zawody, ale muszą spełnić szereg wymagań, by móc brać udział w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Na pewno nie mogą wykonywać zawodów prawniczych, ale nie pamiętam pozostałych...

Twoim zadaniem jest określenie, które z wypisanych wymagań trzeba spełnić, by zostać ławnikiem (sprawdź art. 158 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych):

- Wykształcenie wyższe TAK/NIE
- Nieskazitelny charakter TAK/NIE
- Posiadanie obywatelstwa polskiego TAK/NIE
- Wykształcenie min. średnie TAK/NIE
- Dobry stan zdrowia TAK/NIE
- Wykonywanie zawodu prokuratora TAK/NIE
- Pracowanie min. 5 lat w policji TAK/NIE
- Korzystanie z pełni praw cywilnych i obywatelskich TAK/NIE
- Umiejętność sporządzania pism procesowych TAK/NIE
- Doświadczenie w pracy w administracji publicznej TAK/NIE

ZADANIE 4 - ZGADUJ ZGADULA

Po opisie odgadnij, o jakim zawodzie prawniczym mowa:

1. Osoba zaufania publicznego, korzystająca z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Najbardziej znaną kompetencją jest przygotowywanie oraz odczytywanie aktów notarialnych. ....
2. Przeprowadza egzekucje mające na celu zajęcie majątku dłużnika. Pracuje przy sądzie rejonowym. ....
3. Świadczy pomoc prawną, polegającą na sporządzaniu pism procesowych, występowaniu przed sądami oraz udzielaniu porad prawnych (tutaj pasują 2 odpowiedzi). ....
4. Pełni rolę oskarżyciela w procesie karnym. Nosi czerwony żąb. ....

ZADANIE 5 - OBYCZAJE NA SALI SĄDOWEJ

Oceń prawdziwość poniższych zdań:

Wszelkie wypowiedzi i odpowiedzi na pytania należy udzielać na stojąco. P/F

Do sędziego należy zwracać się „Magnificencjo”. P/F

Odpowiadając na pytanie należy kierować je bezpośrednio do sędziego, nawet jeśli zadał je np. prokurator. P/F

Świadek ma prawo zadawać pytania prokuratorowi i adwokatowi. P/F

ZADANIE 6 - KIM JEST BIEGŁY SĄDOWY?

Biegły sądowy – specjalista (różnych dziedzin) na sali sądowej. Funkcję tę może pełnić jedynie osoba posiadająca bogate doświadczenie zawodowe i uznana za eksperta w swojej dziedzinie, powoływana w procesie sądowym w celu przedstawiania fachowych opinii o okolicznościach mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sądowej. Przykładowo: oskarżony o zabójstwo zostaje poddany badaniu psychiatrycznemu, z którego jasno wynika, że cierpi na poważną chorobę psychiczną. Psychiatra zeznając w sprawie przedstawia ten fakt sądowi, co pomaga mu w ustaleniu wszystkich faktów potrzebnych do sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy.

Oceń rolę osób niebędących prawnikami w procesie sądowym (ławników i biegłego sądowego), wskazując co do niego wnoszą, z jakimi wyzwaniem się mogą mierzyć i czy są tak naprawdę potrzebni?

ZADANIE 7 - ŚWIADKOWIE, CZYLI OSOBOWY MATERIAŁ DOWODOWY

Odpowiedz na pytania dotyczące świadków:

1. Czy wezwany świadek ma obowiązek stawić się i złożyć zeznania? (odpowiedź znajdziesz w art. 177 § 1 Kodeksu postępowania karnego)
2. Kiedy świadek może odmówić składania zeznań? (sprawdź art. 182 Kodeksu postępowania karnego)
3. Kogo przesłuchiwać w charakterze świadka nie wolno? (zobacz art. 178 Kodeksu postępowania karnego)
4. Kiedy świadek może odmówić odpowiedzi na zadane pytanie? (art. 183 Kodeksu postępowania karnego)

EDUKACJA PRAWNA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

KLUCZ ODPOWIEDZI

do zadań

Zadanie 1:

toga
żabot
prokuratora
protokolant
świadkowie

Zadanie 2:

zielony - adwokat
niebieski - radca prawny
fioletowy - sędzia

Zadanie 3:

treść art. 158 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych ;)

Zadanie 4:

- 1) notariusz
- 2) komornik
- 3) radca prawny/adwokat
- 4) prokurator

Zadanie 5:

1. Wszelkie wypowiedzi i odpowiedzi na pytania należy udzielać na stojąco. **P/F**
2. Do sędziego należy zwracać się „Magnificencjo”. **P/F**
3. Odpowiadając na pytanie należy kierować je bezpośrednio do sędziego, nawet jeśli zadał je np. prokurator. **P/F**
4. Świadek ma prawo zadawać pytania prokuratorowi i adwokatowi. **P/F**